

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. c)

Istorie

Varianta 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Relațiile dintre [Alexandru Ioan] Cuza și Adunarea legislativă au fost tensionate încă de la începutul noii guvernări naționale. [...] Cuza [...] dorea să aducă schimbări fundamentale în organizarea socială, economică și politică a țării. [...] Totuși, prefera să concluzeze cu moderații decât cu radicalii [...]. El nu avea încredere în radicali, din cauza activității lor revoluționare secrete din trecut și a intenției lor declarate de democratizare a sistemului politic, printre altele, prin restrângerea puterii domnitorului. [...] Cuza a fost nemulțumit de propria incapacitate de a face ca programul său să fie acceptat de adunare, în special privind reforma electorală și noua lege agrară. Evenimentele au atins punctul culminant în 1864. Nemulțumit de tendințele manifestate de guvernul parlamentar, Cuza a dizolvat adunarea la 2/14 mai 1864. Pentru a-și consolida poziția, Cuza a promulgat o nouă lege electorală și o nouă Constituție (*Statut*). [...] *Statutul* reflecta [...] nemulțumirea lui Cuza față de adunările reprezentative, ducând astfel la schimbarea fundamentală a relației între ramura executivă și cea legislativă [...]. Noua constituție [...] îi garanta [domnitorului] puteri cum ar fi dreptul unic de a iniția o lege și dreptul suprem de veto asupra proiectelor de lege adoptate de adunare.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Sultanul l-a recunoscut pe Carol drept prinț ereditar în octombrie 1866, dar, în mod nerealist, și-a menținut ideea că Principatele Unite vor trebui să rămână parte integrantă a Imperiului Otoman.

Între timp, în aprilie, guvernul provizoriu organizase alegeri pentru o nouă Cameră a deputaților. Servind ca Adunare Constituantă, aceasta și-a propus drept primă îndatorire să elaboreze și să aprobe noua Constituție. După dezbateri aprinse [...] la 29 iunie/11 iulie 1866 Adunarea a adoptat în mod unanim Constituția, iar Carol I a promulgat-o a doua zi. [...] Ea [...] crea condițiile pentru alegerea unui guvern reprezentativ, prevedea responsabilitatea miniștrilor pentru acțiunile lor și întărea principiul separării puterilor. De asemenea, stabilea în detaliu drepturile și libertățile cetățenilor. [...] Sistemul parlamentar instituit în 1866 s-a caracterizat [...] prin rolul preponderent al Legislativului. Acesta a devenit aproape partener egal cu domnitorul în elaborarea legilor și a dobândit dreptul de a pune întrebări miniștrilor cu privire la linia politică urmată și abuzurile puterii. [...] Totuși, domnitorul deținea o autoritate considerabilă.[...] El păstra un rol decisiv în procesul legislativ. Putea înainta Parlamentului propriile sale proiecte de legi și avea dreptul de a se opune prin veto, acțiune ce nu putea fi contracarată de Adunarea legislativă.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți „constituția” precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Imperiul Otoman. **2 puncte**
3. Menționați două drepturi ale domnitorului în domeniul legislativ, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că prin constituție se consolidează principiul separării puterilor în stat. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două proiecte politice din prima jumătate a secolului al XIX-lea care au contribuit la formarea statului român modern. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de România, în relațiile internaționale din secolul al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Și în primii ani de la preluarea puterii, până la eliminarea vechii gârzi a lui Gheorghiu-Dej, Ceaușescu continuă să îmbunătățească climatul de destindere moștenit, atât pe plan intern, cât și extern. [...] Planificarea economică acordă o mai mare atenție industriei ușoare și agriculturii, iar produsele acestora sunt mai curând rezervate consumului intern decât exportului. [...] Relativul progres economic era însoțit de o timidă, dar reală destindere internă.

La aceasta se adaugă deschiderea externă. În perioada 1965-1975, România e vizitată de președinții americani Richard Nixon și Gerald Ford, de președintele Franței, Charles de Gaulle, care aduc cu ei bunăvoința Occidentului [...]. În 1967 Bucureștiul, contrar indicațiilor Moscovei, stabilește relații diplomatice cu Bonnul [...]. În același timp, și tot împotriva cuvântului de ordine venit de la Moscova, menține relațiile diplomatice cu Israelul și după Războiul de șase zile din 1967. [...] Refuzul de a participa la manevrele militare ale Pactului de la Varșovia este consecvent manifestat. [...] Fără consultarea Alianților săi din Pactul de la Varșovia, România își reduce efectivele militare de la 240 000 la 200 000. [...] La reuniunea Comitetului Politic Consultativ al Pactului de la Varșovia de la București din iulie 1966 delegația sovietică nu reușește să impună o reorganizare instituțională a Pactului de la Varșovia, care să-i dea acestuia un comandament mai eficace, din cauza opoziției României. [...] În aprilie 1967, PCR [Partidul Comunist Român] nu trimite reprezentanți la Conferința partidelor comuniste ținută la Karlovy Vary. [...] În schimb, la mijlocul lunii august 1968 Ceaușescu se duce la Praga și semnează tratatul româno-cehoslovac de amicitie și asistență reciprocă.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un conducător politic precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați formațiunea politică și organizația politico-militară, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la situația economică din România. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la politica externă a României, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în România sunt utilizate practici politice totalitare, în perioada stalinismului. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre stat și politică în spațiul românesc, în Evul Mediu și la începuturile modernității, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale din spațiul românesc din secolele al IX-lea – al XI-lea;
- menționarea a două caracteristici ale unei autonomii locale din spațiul românesc, în secolele al XIII-lea – al XIV-lea;
- menționarea a două instituții centrale din spațiul românesc și prezentarea unei acțiuni militare la care participă reprezentantul uneia dintre acestea în secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea reprezentantului unei instituții centrale din spațiul românesc în relațiile internaționale din secolele al XVI-lea – al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.